

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

KANCELÁŘ MINISTRA
Tiskové oddělení

V Praze dne 25. srpna 2004

Vstup do EU neovlivnil počet přiznaných sociálních dávek

Tisková zpráva

Po 1. květnu 2004 došlo k rozšíření okruhu oprávněných osob u dávek státní sociální podpory a dávek sociální péče o občany EU volně migrující za prací. **Vstup ČR do EU prozatím neměl významnější vliv na počet nově přiznaných dávek státní sociální podpory a sociální péče.** Vyplývá to z „Rychlého šetření zaměřeného na dávky státní sociální podpory a sociální péče ve vztahu k EU“, které v měsíci červenci 2004 realizovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí. Vláda totiž uložila ministru práce a sociálních věcí letos v dubnu přijmout opatření k zamezení zneužívání sociálního systému České republiky po vstupu do EU. MPSV předkládá vládě v řádném termínu zprávu o výsledcích těchto opatření.

Počet dávek, jejichž výplata byla zastavena z důvodu prověřování příslušnosti k právním předpisům (zda dávka i nadále náleží z českého systému), **převyšuje počet přiznaných dávek migrujícím pracovníkům.** Předběžné výsledky nepotvrzují původní obavy z významného rozšíření okruhu příjemců dávek státní sociální podpory a sociální péče. S ohledem na krátkost období a náběhu složité a zcela nové agendy může však v budoucnosti dojít ke změně. Avšak pracovníci úřadů rozhodující o dávkách státní sociální podpory a sociální péče dbají instrukcí Ministerstva práce a sociálních věcí při rozhodování o vzniku nároku na dávku, důsledně zkoumají plnění podmínek nároku daných národní právní úpravou.

Na **dávky státní sociální podpory** (přídavek na dítě, rodičovský příspěvek, odměna pěstouna, příspěvek na úhradu potřeb dítěte, zaopatřovací příspěvek, pohřebné) vzniká nárok rovněž občanu EU, který pracuje na území České republiky, a to bez ohledu na to, zda ostatní členové rodiny pobývají na území České republiky. Tento princip se analogicky uplatňuje i u jedné **dávky sociální péče**, a to příspěvku při péči o blízkou nebo jinou osobu, který je poskytován z důvodu péče o nezletilé dítě starší jednoho roku. Zbylé dávky státní sociální podpory (porodné, příspěvek na bydlení, sociální příplatek) a dávky sociální péče jsou poskytovány i občanům EU, kteří jsou zaměstnání na území České republiky, export dávky však není možný.

Nejvyšší riziko případného zneužití dávkových systémů je důsledkem nelegálního vstupu na trh práce. Přijetím zákona o zaměstnanosti, který nabývá účinnosti dnem 1. října 2004, byly vytvořeny legislativní předpoklady pro uplatnění nových a účinnějších nástrojů k provádění kontroly a postihu nelegální práce. Zákon o zaměstnanosti zejména definuje pojem „nelegální práce“, jak ve vztahu k občanům EU, tak i cizincům; stanoví kontrolní oprávnění v této oblasti nejen úřadům práce, ale pokud jde o cizince nově též celním orgánům; nově stanoví výrazné sankce za přestupky v oblasti nelegální práce jak vůči právnické a fyzické osobě, která výkon nelegální práce umožňuje, tak vůči osobě, která takovou činnost sama vykonává.

Největší riziko zneužívání systémů státní sociální podpory a sociální péče lze očekávat zejména ze strany občanů sousedních států s vyšší mírou nezaměstnanosti. Např. k 31. prosinci 2003 bylo evidováno 58 034 občanů Slovenské republiky, kterým bylo vydáno povolení k zaměstnávání v ČR. Z tohoto důvodu se uskutečnilo několik jednání zástupců Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a Ministerstva práce, sociálních věcí a rodiny SR a jsou hledány cesty, jak tomuto jevu v budoucnu účinně čelit, a to včetně záměru sjednat bilaterální smlouvu směřující proti zneužívání sociálních dávek.

Vladimír Hrubý
vedoucí tiskového oddělení
tel.: 221 922 503
vladimir.hruby@mpsv.cz